

Klapstuk 91

Geroezemoes na een dansfestival

In hoeverre is de programmator van een (dans)festival ook een kunstenaar? Wat is de inbreng van eigen Klapstuk-producties? Hoe legitimeert de programmator zijn artistieke keuzes? Wat zegt de dans meer of anders over het lichaam dan het theater? Een tafelgesprek dat de balans opmaakt van Klapstuk 91.

*Vera Mantero (P)
Perhaps she could
dance first and
think afterwards
(1991)*

"In zijn voorwoord bij de festivalbrochure schrijft Bruno Verbergt: "Voor Klapstuk 91 is de noodzaak om veel verbluffend-groot werk naast enkele 'veelbelovende pareltjes' te zetten, omgebogen tot het maken van een uitgelezen selectie van enerzijds een paar toonaangevende choreografen - Anne Teresa De Keersmaeker en Jan Fabre - en anderzijds meerdere danskunstenaars waarbij, samen met de artiest, de uitdaging van de creatie werd aangeaan."

Peter De Jonge, Bart Verschaffel, Dieter Lesage en Pieter T'Jonck voerden een rondetafelgesprek over Klapstuk 91. Uitgangspunt van de discussie was de vraag naar de opstelling van een dansprogrammator anno 91: als zelf produceren een belangrijke optie wordt, wat impliceert dat voor het artistieke profiel van het festival? Bestaat er voor het overgrote deel van het festivalpubliek wel een verschil tussen zelf geproduceerde en aangekochte voor-

stellingen? We vallen midden in de discussie binnen, bij een van de programmaplokken, de 19.15-voorstellingen.

Peter De Jonge: "Specifiek voor een groot deel van het productiewerk is dat het om korte voorstellingen ging. De jonge choreografen werden door de 19.15-formule - een reeks van voorstellingen op dat uur, voorgesteld als een 'aperitief' voor de eigenlijke avondvoorstellingen - als het ware verplicht om een kort werkstuk af te leveren. Dat brengt me bij de opmerking dat, afgezien van Fabre en Rosas, er weinig structuurbewustzijn of innovatief omgaan met structuren te zien was. Het is betreurenswaardig dat weinig choreografen de beperking van het halfuur in 19.15 hebben omgebogen tot een kans, b.v. om te werken in de richting van een esthetiek van het fragment, van het fragmentaire. Nee, wat we gereserveerd kregen waren doorgaans afgeronde mini-voorstellingen. Bovendien had ik de indruk dat de

meeste choreografen op Klapstuk niet in staat waren te denken buiten een zeer beperkt aantal van dansers."

Bart Verschaffel: "De overgang van een telbaar aantal dansers naar iets wat een groepshandeling zou zijn?"

De Jonge: "Inderdaad. Men blijft steken in het duetdenken. Groepsbewegingen of bewegingen waarbij een danser contrapuntisch uitgespeeld wordt tegenover een groep zie je zeer zelden."

Pieter T'Jonck: "Mudances is een goed voorbeeld. Als alle dansers tegelijk op scène zijn, slaagt Margarit Angels er hoogstens in allen tegelijk symfonisch te laten dansen. Meestal dansen ze gewoon in groepjes van twee of drie; spanning opbouwen door verschillende kleinere groepen simultaan te laten dansen volgens een andere choreografie komt niet voor."

De Jonge: "In grove lijnen werd het hele festival hoe dan ook getekend door..."

Verschaffel: "...kamermuziek, kleine bezetting."

Dieter Lesage: "Dat is natuurlijk ook stomweg een financiële kwestie."

T'Jonck: "Moeten we het hier hebben over hetgeen we, met een zwaar woord, de 'ideologie' van de festivalprogrammator kunnen noemen?"

Lesage: "Wel, misschien, waarom niet? Wat in het algemeen opvalt, is dat de ideologie of de artistieke doctrine van de programmator voor een stuk de mogelijkheden van de programmator achterna holt. Op een bepaald ogenblik wordt een programmator - het geldt niet alleen voor Bruno Verbergt - voor voldongen feiten gesteld. Hij heeft minder middelen dan verwacht, of hij heeft middelen voor dingen die

